

naša skupnost

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE GROSUPLJE

PRESKRBA OBČANOV V LETU 1983

Pred vami je analiza preskrbe v naši občini za leto 1983. Gotovo bo zanimiva za vse delovne ljudi in občane. Posebej pa nanjo opozarjamo potrošniške svete v krajevnih skupnostih. Želimo, da se ob tem poročilo, ki bo obravnavano na sejah zborov skupščine občine, sestanejo potrošniški sveti, ga pregledajo ter svoja mnenja, pripombe in morebitne izboljšave sporočijo na Občinsko konferenco SZDL Grosuplje.

Ekonomska položaja trgovine v SR Sloveniji, kakor tudi v Jugoslaviji, se občutno slabša. Trgovina iz našega območja iz tega ni izključena.

V povojnem obdobju je imela trgovina pomembnejšo vlogo od proizvodnje do leta 1975, nato pa se je ta vloga zamenjala. Temu je kriva predvsem cenovna politika, ki z zamrzitvijo marž onemogoča razvoj trgovini. Delež marže na prodajno ceno v trgovini v naši občini se zmanjšuje:

leta 1979	13,4 %
leta 1981	13,2 %
leta 1983	11,6 %

S trgovsko dejavnostjo se v naši občini ukvarja 7 organizacijskih enot, ki poslujejo v 59 prodajalnah. Osnovni nosilci trgovske dejavnosti so: ABC Pomurka, DO Tabor Grosuplje z 28 prodajalnami, KZ Stična z 12 prodajalnami, KZ Ljubljana, TZO Grosuplje z 9 prodajalnami, ostalih 10 prodajal pa pokrivajo druge DO.

Leta 1982 so trgovske organizacije ustvarile s prodajo na drobno 110.839 din skupnega dohodka, kar je za 30 % več kot leto poprej in 86.364 evra dohodka kar je za 41 % več kot leta 1981. Akumulativnost trgovine na drobno se je v letu 1982 poslabšala za 3 indekzne točke, v letošnjih 9 mesecih pa je zmanjšanje za 7 indeksov točk.

V tako poslabšanem gospodarskem položaju v trgovini ni mogoče pričakovati, da bo trgovina viagala v razvoj rudarstva, kmetijstva, avansirala v zaloge osnovnih sredstev, pokrivala izpad dohodka (meso, mleko, sladkor), zlasti pa še zagotavljala normalno preskrbo tržišča.

PROSTORSKA RAZPREDITEV TRGOVSKIH ZMOGLJIVOSTI NA DROBNO V OBČINI GROSUPLJE

Pred nami je leto 1984, ko bo pomembno leto uresničevanja programa gospodarske stabilizacije v vseh okoljih. Iz programa bodo izhajale glavne naloge združenega dela in obnašanje v krajevnih skupnostih. Sredstva za zadovoljevanje naših skupnih in splošnih potreb gotovo ne bodo tolikšna, da bi pokrila vse načrte, želje. V okviru samoupravnih interesnih skupnosti bodo imeli delegati temeljnih samoupravnih okolij odgovorno nalogo, ko se bodo dogovarjali in odločali o prioritetah. Tem manj smo pri tem zadovoljni z udeležbo delegatov iz nekaterih temeljnih okolij na sejah skupščin SIS (za skupščino občinske kulturne in zdravstvene skupnosti smo jih že objavili, v naslednji številki Naše skupnosti pa bomo tudi ostale).

Pred organizacijami SZDL in Zveze sindikatov je že v februarju in marcu odgovorna naloga: izpeljava volitev za nosilce funkcij v Skupščini občini in SIS, ki so del skupščinskega sistema (rokovnik je objavljen v tej številki Naše skupnosti). To pomeni, da bomo imeli v vseh organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih temeljne kandidacijske konference in nato občinsko kandidacijsko konferenco.

Volilne konference potekajo v organizacijah ZK in ZSS. Osnovne organizacije so v glavnem že opravile volilno-programске seje oz. jih bodo v teh dneh; na občinski ravni pa bosta seji ZK in ZSS v mesecu februarju oz. koncu marca.

Ne glede na to ali bodo izvoljene tovarišice in tovariši prevzeli dolžnosti na novo ali jih bodo opravljali še eno mandatno obdobje, bo potrebno v marsikaterem okolju spremeniti odnos do dela in izvrševanja nalog. Odločitve se bodo morale hitreje uresničevati.

Marsikje smo ugotovili, da je sprejetih sklepov in stališč dovolj (tudi zelo dobrih, ustvarjalnih, konkretnih je veliko med njimi). Potrebna pa je skupna akcija in odločnost ter tudi spopad z misljenji „Bo že kako...“.

Ivana Robida

Ob pregledu zbranih podatkov lahko ugotovimo, da so nekatera območja v občini, predvsem izven večjih središč, glede trgovskih zmožljivosti zelo slabo razvita. Gre za območja, ki so precej oddaljena in slabo povezana s centri.

Če primerjamo podatke iz tabele 3 ugotovimo, da v naši občini odpade 443 ljudi na eno prodajalno, v 2 krajevnih skupnostih sploh nimamo prodajalne, nekaj prodajal (Kopolje, Polica, Žalna, Staro Apno, Podtabor, Višnja gora) pa je nzsodobnih. Nekoliko se bo stanje izboljšalo v Višnji gori, ko bo dograjena nova trgovina, katero je pričela graditi ABC - DO Tabor - Grosuplje.

Vse prodajalne bi lahko razvrstili v dve skupini in sicer na trgovine z živili in trgovine z neprehrambenimi artikli od tega:

- 39 prodajal ali 66 % vseh prodajal z živili
- 20 prodajal za neprehrambene artikle ali 34 %
- vse prodajne površine znašajo 6319 m².

PRESKRBA

V primerjavi z letom 1982, se je leto 1983 izboljšala preskrba proizvodnje jugoslovanskega tržišča s proizvodjo, ki imajo poseben pomen za prebivalstvo, kar velja tudi za našo občino. Trenutno je preskrba z živili in nekaterimi izdelki vsakdanje rabe dobra, stanje pa je sledeče:

- Moka in kruh

Odkupljene količine pšenice so v letošnjem letu večje kot lani, zato teh vrst živil ne bi smelo primanjkovati. S podpisanimi dogovori in sporazumi v zvezi z nakupom moke za Pekarno Grosuplje, smo si zagotovili nemoteno preskrbo z moko in kruhom. V juliju je namreč prišlo do težav pri oskrbi, zato so bile sproščene občinske blagovne rezerve, ki pa so že nadomeščene. Preskrba trgovin s kruhom je bila na našem območju zadovoljiva. Še vedno pa so problemi s prevozi kruha in z naročili, zlasti z naročili za sobote in praznike.

- Meso

Po oceni preskrbljenosti jugoslovanskega tržišča je preskrba s svežim mesom slabša kot v letu 1982. Vendar za naše območje to ne velja, zlasti ne po podražitvi, poleg tega pa je tudi odkup živine večji

od lanskega leta. Trenutna situacija ni kritična. Občasno primanjkuje svinjine, medtem ko je govedine v naših prodajalnah dovolj.

- Mleko in mlečni izdelki

V letu 1983 je bilo tržišče dobro oskrbljeno s pasteriziranim in steriliziranim mlekom ter z mlečnimi izdelki. Nekaj časa je primanjkovalo surovega masla in margarine, ki pa se je z julijem izboljšala. V zadnjem času pa primanjkuje alpskega mleka, delno zaradi zmanjšanja proizvodnje, delno pa zaradi težav z embalažo. Enodnev-

nega mleka pa je bilo v naših prodajalnah dovolj.

- Sladkor

Oskrba s sladkorjem je bila vse leto dobra. Naši preskrbovalci so se s tem artiklom založili že koncem leta 1982, sklenjene pa imajo tudi sporazume za pokritje celotnih potreb po sladkorju.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Struktura prodajal po krajevnih skupnostih

KS	št. prodaj.	št. preb.	št. preb./prod.
Ambrus	3	950	316
Dob	—	794	—
Grosuplje	19	5296	278
Ilova gora	—	169	—
Ivančna gorica	6	1803	300
Krka	2	898	449
Metnaj	—	365	—
Mlačovo	1	606	606
Muljava	2	665	332
Podtabor	1	1019	1019
Polica	1	749	749
Ponikve	1	418	418
Račna	1	494	494
Spodnja Slivnica	1	293	293
Staro apno	1	260	260
Stična	3	1015	338
Šentvid	6	2100	350
Šmarje	3	1900	633
Temenica	1	561	561
Videm	—	—	—
Dobrepolje	2	2314	771
Višnja gora	2	1612	806
Zagradec	2	1013	506
Žalna	1	892	892
SKUPAJ:	50	26185	443

V tej številki:

stran 4:

- Razvrstitev cest in drugih prometnih površin med lokalne ceste.

stran 5:

- Odobritev stanovanjskih posojil iz sredstev vzajemnosti za gradnjo stanovanjskih hiš, za prenovo stanovanjskih hiš, za nakup stanovanj in posojil delavcem pri zasebnikih

OB NAŠEM KULTURNEM PRAZNIKU

Kulturo vsem in za vse

Leta 1945 je SNOS z odlokom proglasil 8. februar za slovenski kulturni praznik. Ta dan je povezan s Prešernom mojim slovenske vezane besede in ga praznujemo na več načinov: priredimo proslavo, obiščemo kakšno profesionalno kulturno ustanovo, razdelimo Prešernove nagrade ali pa morda razmišljamo o kulturi.

Lenin je rekel: »Analfabeti ostajajo zunaj politike.« V socializmu pa zunaj politike ne sme ostati nihče, še manj v samoupravnem socializmu in še zlasti ne v humanem socializmu, kakršen naj bi bil naš. Kultura ni namenjena le inteligenci, kultura je last naroda, človeštva v celoti. Predvsem pa mora biti last delavskega razreda. To pa bo lahko le tedaj, če bo sestavina dela, če bo način življenja. To je tisto poglavito, kar hočemo doseči.

Delovni človek potrebuje kruh in sol; če je kruh delo, je kultura sol. Dati kulturo delavcem, ni to, da jih po celodnevem delu utrujene peljemo na predstave, razstave ali koncerte, ampak to, da z njo živijo ves dan in vsak dan. Njihov način življenja mora biti tak, da je vsak dan tudi nekaj časa in priložnosti za kulturno ustvarjalnost. Tako razumevanje kulture je široko in zaobjema kulturo človekovega življenjskega in delovnega okolja, kulturo medčloveških odnosov med delom in v prostem času, kulturni užitek ob podoživljanju ustvarjalnosti drugih in pri lastnem kulturnem ustvarjanju. Ob skrbi za splošno priznano, uveljavljeno kulturno delovanje preveč pozabljamo na kulturo človekovega vsakdana, pogosto prezremo celo tisto, kar smo dosegli v svojem neposrednem okolju. (n.pr. pri urejanju vasi, naselij, prostorov, ki so namenjeni za kulturne prireditve, pri šir-

jenju branja, pozabljamo na kulturno delo otrok, šolarjev itd.). Prav pri teh skromnih stvareh, ki neopazno širijo kulturo in vplivajo na kulturno občutljivost delovnih ljudi, moramo vztrajati in od tu graditi naprej.

Zanimivo je pogledati, kakšen odnos imamo do kulture v naši občini. Po podatkih zveze kulturnih organizacij Grosuplje je v občini 28 kulturnih društev v katerih aktivno dela lepo število ljubiteljev: pevcev, igrancev, pesalcev, likovnikov. Kljub velikemu bogastvu, ki ga ti ljudje s svojim delom ustvarjajo, vendarle še ne moremo biti zadovoljni. Zdi se, da te dejavnosti še ne uživajo tiste notranje podpore ljudi; kot da niso še dovolj razvili kulturnih navad, ki rojevajo potrebo. Če bi torej začutili, da se moramo enostavno navaditi na to, da obiščemo predstavo amaterske skupine iz občine ali z unaj nje, koncert ali likovno razstavo ali pa gostovanje poklicne kulturne ustanove, bi sčasoma najbrž več ne bilo razočaranih obrazov nastopajočih zaradi preslabo zasledene dvoranice v tem ali onem kulturnem domu.

Kulturni dogodek je lahko tudi proslava, ki ni namenjena le patetičnemu obujanju preteklosti in pretevanju materialnih in drugih dosežkov, temveč mora biti po meri človeku. Tako bo v dvorani vseh tistih, ki so prišli zato, ker se čutijo povezane s

tem, kar praznujejo, in manj svojcev, ki so prišli gledat svoje nastopajoče otroke.

In kako je z bralno kulturo naših občanov? V splošnoizobraževalni knjižnici ugotavljajo, da število bralcev narašča. Verjetno je vzrok za to tudi čedalje tanjši žep občanov, ki si ne morejo več privoščiti rednega nakupa knjig. Naj bo tako ali drugače,

ROKOVNIK ZA 1984. LETO

Volitve so pred durmi

Predsedniki in sekretarji KK SZDL so že imeli posvet ter prejeli volilne naloge in opravila ter rokovnik za volitve v letošnjem letu. Preglejmo nekatere najvažnejše naloge z roki.

Volili bomo predsednika in podpredsednika skupščine občine, predsednika in podpredsednika zborov občinske skupščine, predsednika in podpredsednika skupščin SIS, ki so sestavni del skupščinskega sistema ter za nadomestne volitve v DPZ skupščine SRS in delegacijo SRS za zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ, predsednika in podpredsednika skupščine SRS, predsednika in podpredsednika zborov SRS, predsednika in člana predsedstva SRS ter člana predsedstva SFRJ iz SR Slovenije.

Seja predsedstva OK SZDL Grosuplje je bila 19. januarja letos, seje temeljnih kandidacijskih konferenc v KS in TOZD pa morajo biti končane do 10. februarja 1984. Seja druge občinske kandidacijske konference bo med 13. in 17. februarjem 1984. Seje zborov skupščine občine z volitvami bodo med 7. in 26. marcem 1984.

IN MEMORIAM

Ciril Kavšek

Ljudje različno doživljamo svoje dneve. Tako obstajajo tudi takšni, ki jih orosi žalost in spomin na znanca, prijatelja ter sodelavca. Takšen dan je bil ob izteku leta, ko je nenadoma odšel iz naših vrst Ciril. Odšel je brez besed, brez slovesa, tak kakršen je bil. Spoznala sva se že na ljubljanskem učiteljskem, spoznali in srečevali smo se pri delu v krajevni konferenci SZDL, sestankih z vodilnimi delavci občine, pri delu sveta za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL, vse do tragičnega dne. Še posebej pa je ta resnica kruta zato, ker gre za človeka, ki je pravzaprav začel svoja najlepša in najbolj ustvarjalna leta. Bil je ponosen in zvrhan, odgovoren do dela, dosleden in natančen. Stroka in poklic, ki si ga je izbral, mu je mnogo pomenil. Ukvarjal se je z ljudmi, ki so toplino in človeški odnos najbolj potrebovali, jih usmerjal, jim dajal poguma in veselja, skratka delal je in živel med mladimi in sredi dela tudi odšel.

Takšne besede ob slovesu niso le slovo znanca, prijatelju, ampak še več. To je slovo od predsednika občinske konference SZDL naše občine. Čeprav je to delo opravljal kratek čas, a zavzeto in ustvarjalno. Polno načrtov in hotenj je vikanih v sklepe naše programsko-volilne konference, zato je njegova odsotnost še toliko bolj opazna. Čeprav je odšel, bo ostal med nami njegov lik in spomin.

Vinko Blatnik

Ljudje čutijo potrebo po branju. In tako je prav, kajti knjiga je v zgodovini pomenila zbujanje, ohranjanje in zorenje slovenske narodne zavesti in uporabnosti.

Naj nam bo vsak dan kulturni praznik: ko bomo namenili sočloveku topel pogled, prijazen besedo, ko bomo uživali v čistem okolju ali ob prebrani knjigi, ko bomo zaploskali kot priznanje igralcem, pevcom ali ko si bomo ogledali razstavo.

Marjeta Glavan